

Siida gul Kan-ŋman-kpabl dieog

Siida gul Kan-ηman-kpabl dieog

(Le SIDA a ruiné la famille de Kan-ηman-kpabl)

KOABIKE Bedouma

ATAPEB

(Association des Traducteurs et
Alphabétiseurs pour la Promotion
des Ecritures en Ben)

Dapaong, 2002

Rédaction : KOABIKE Bedouma

Illustrations : KOUTOME Paguidame

1ère édition 1er tirage 2002:3 (500 exemplaires)

Kan-ɲman-kpabl tie Kunkontiiug nikpel i. B naa tug n ninɲ b bo mal'b jab banniin i, k u ninjanm bo kpe kpe g ji tan ɲaa wano kukua. U tuod g kuan puo, g Yendu mɔ biɛ tod'o k u mal bijabi banluob yen bipuobi banle. U bo mali k wan tug bipuobi banle ne i, g kpend puob g te u bijabi banle o, yab tenn ban mɔ ń ji gii kpaan. K u yiɛ-nba bo yie k b bua b niipuo tualounɲ, k u tan gbal g tug bipuokpel g tie u naa ɲaapo.

Wano Kan-ɲman-kpabl naa n bo maal k l kpenn nyan, g nikpel nne bo baal g sen bobl. Wan bo sen l bobl nyan, u bo g gaal ligli. U bo yed k u bobl pani tie puo i. Ama Kan-ɲman-kpabl naa n bo g mal bipuobig nyan, k u gbal g ɲmin. Kan-ɲman-kpabl ɲaapuo n ji bo tan mal bipuobi banle nyan, k u baal g bual u puo po. G nikpela taan g maad, g ne nuan g tie k wan sonm g cɔg kaa. G nil nba te k a mɔg miɛl g be, g mɔg tenm, a g jeln yen'o u bonn po. Lann i g tug bipuoblieg ɲano g tie l nikpel mɔ k u kuan.

Kan-ɲman-kpabl bipuokpel ɲano, b bo yi'ug Tani i. B bo gaal'o k u pal man k u bu kun u yaaja ɲaag i, ase b mɔ biɛ bua n tuad'o g pa pann i, hal Gaana po. B bo tuad g tie'og b mɔ yaa yie ɲaag i Gbenkpelug. K b yed k wan kun dinyuul nne, k u yie. Lann i k b kɔnd'o.

B daa bo g tugn kɔnkpaba mɔno g kɔnjakpela kɔn u po. Yab nba dua g guu'ug kul bo dua yen'o g daan tii. U sal n bo g kɔnd pinpankɔnd nyan, u daa bo kan fid g kua kɔnciɛg n ninɲ. B tan tugn kɔnkpaba k u sal kua g kɔnɲ dugn'o kɔnjakpela n dua yen'o nand g lebd. K u sal yed k wan maad, g kɔnjakpela yie, g kɔnɲ g mɔg yam, k u g ban wan maad yal nba. Ban nyun nyun'o yankuad nba kul, siɛl g gaal'o. B tan nyuand g sua k u bu fiɛg'b, g yend kpaan jipienpual k b nyun'o k u kpe ciɛg n.

B bo yi Tani waag Yentagm i. Yentagm nuan, b naa bo mal'b k b tie banle i g yend bad g ɲaa'ɔg. U mɔ bo kun u sal ɲaag k b kɔn u po i. Nikpel nba bo sen bobl g Yentagm yaa mal u baa nyan bo ciɛnd o. U bo mɔg yaabuona mɔno k b ninɲ sieb dagd puokuanu u. Ama Yentagm n kpen, k l nikpel yam kua nyan, k u yie k u tingbann puo i, g sua kan pɔnd l po. K u bid yen u yaabuona gbaa gbaa g tan gbal g ɲaa'ɔg k u kuan.

Yentagm mɔno bo bign k wan nya jab yo, g jie u baa g ɲaa. U kun nikpel ne g mɔg bina piig yen ɲanmu i, l g tien ɲmaali yintaa mɔno k u cab, g ji ɲaa'ɔg k u tie pekual. Yua nba ji bu kuan'o g be. Nikpela nba be kul bu yiin'o k b naawaal i. Wano yen naasenm nba taa baɔnɲ mɔ yi'ug k b yaa. ɲmaa n ji bu kuan u naa i, bii yaa n kuand i? A biɛ kan

fid g tug pekual mə g kpend puo g kuan. Ŋaag n ninŋ, sua kul yaa yam be u ninŋ, ama yua nba ji bu pua pal g kuad kual ŋann nyan, lann n tie paalu. Ŋaag yab bo mali k ban tien suoo suoo g pilm'o yo, u gii mal big nba ban pul'o Baa-bul'n. G Yentagm mə bann g yie, k u gii g kun jua i kaa, wano yen sua kan taan dunduanu. K b gbaa gbaa g gbal g fiil g gad fual g kpaan nikpel nne, k u mə tie b yaaja i, k l ji tie k wano n bu di nikpel faal. G Yentagm yie.

K b yaan suol u mə yen paalu, g bu kənd nyan ban bo kənd u yual nand nyan. G Kan-ŋman-kpabl gbad g yie k lann ji kan tien. G gad g kaad u big g kpen yen'o.

Yentagm kal ŋaag binn i, k u yual Daa-bua-tonm tug'o g gaal puo g kuan. Daa-bua-tonm n bo tie Kan-ŋman-kpabl bijakpel. Wano kukua n bo kuan puo, g mal bijabi banluob g bantaa kpe g ŋaa bantaa. Kan-ŋman-kpabl bijabi banmu nba tenn yen Daa-bua-tonm bijabi bantaa ne kul ji bo be nnyan i, sua g mɔg puo. G niib ji salg'b g jikpaga ŋaag.

Bina ŋanmu n nyan g yend, yua bo tua Daa-bua-tonm po k b yi'ug Yua-mind nyan bo kuo gungund, g tan kuad g gaal tuda kobiinle yen tuda ŋantaa yen kobiinmu yen piig yen kuumuunle yen sula ŋantaa. U bo tug l ligli g kpa tuol g tenn ligli g daa tinŋ Daapaawŋ g bil. U sann duo l buol i. G sipaanm kul ji kpadb u po. A kan tien suoo g la nimɔn g kuan ii? K u yie k u mə ji kan kuan bunbɔncena nuan, k u bu la Daapaawŋ big i, nunyendl g kuan.

U gii kua daag, sipaanm n gob'ó. K u ji daa cincanga yen daam k b nman g nyu. U bo tan duo sipaan yukpienn nne po i, cunconn nba g ban k u lua be, g tug'ó g kuan.

K u baa yed g hei, k u big, g tugl ne g kpai g cie'og uu? G Yua-mind yie g gaal jad u baa po. G jua mɔ gbaal tugl ii? G puo nuan, g jied gii sad g gbad'ó, k u biɛ bu fid g la u sal yaa youg nba k u nien'ó kul, k u kan gbad u sagnu. Kan-nman-kpabl gbaa yal nba kul, Yua-mind g cenɲ u maam. K u g mɔg niipuo g bu kpend puo g kuan, wan biɛ la yua nba k u baa kan bual tualounɲ po mɔ, k b tua k wan nɲaa'ɔg, g dopienu n big ii?

K u baa maad k l g tie nnyan kaa. K u g yed k wan daa juab puo kaa. K u yed k wan mind g la yua nba k b lannyum bu dagd i. K wan mɔg yaa ligciɛnɲ ne kul, k u ji bu kpaan puo b dog ne g luol ii? G baa wan maad puokpendu maam ne, k l ji g tie nyan youg n ninɲ nyan. K b yaa youg u, k l daa bo paa. G mɔlane, g binaa yen bibaa kul n be naan buol, b ji kpaan yua nba bu fid g nɲub b big i. G biɛ po i, k u

yen ji bo pul'o Yua-mind i? K u kan mind waam k ban kpaan b dog ne g diid ii? G baa b gii g la puo b dog ne mɔno, g fual po nuan k b kan luol.

G Yua-mind yed g be? G fual ii? K u baa mɔno gbel u nunj po, g sua k u naan yen yua bu kuan fual big yaa aa? K u ban k u l g kua kalaatu nuan, k ama ninfanm nuan kalaaci g cie'og bonmɔnn. K wan bie mɔg yal nba mɔ, g kalaacigbenja boncienn nan'o l po. K u baa n daa sɔnd'o.

U baa nyuand g sua k u kan fid l maam, k u nja g gad g yiin wano Yua-mind dɔnn nne k b yi'ug Kan-kpie'b, g maad'o k wan mɔnd g pag yen u dɔnn u puokuanu ne po.

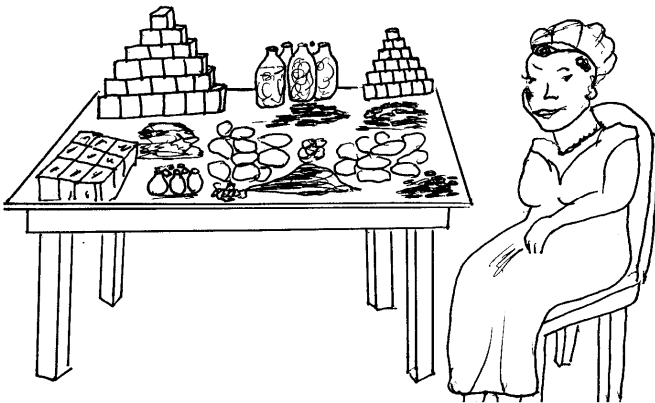
Kan-kpie'b baal, Yua-mind nuan g la'ɔg ninbinn. U gaal jad i, k ban tu maad yal nba n nyan. G nanj tuona kaa k u suun ne ii? K u nan'o yen wan yaan bua n kuan dopienu n ninj big po i. G Kan-kpie'b maad k l g tie nnyan kaa. G kpakuola g kuand dopienu n ninj bid ii? K b g kɔn yen'o g dugn k l puo nyie Daapaawɔnj kaa. K b yed k u gii bua Daapaawɔnj big, wan la yua nba k u binbem su i. K a gii bua n kuan puo, a mɔ tu la yua nba bu tod'a nii. K a ji bu gad g tug nil ne, u kan tign muad, u kan cand tied, u kan luun nyum, u kan tien jied, k a g mɔg dibabl kaa aa? K a gii mɔg sangbann mɔno l g su ii? G sangbann nuan yen baa gbegn a, g cunconn mɔ yaa nyuad tie be?

Kan-kpie'b n maad nnyan k u dɔnn pal bie g pend, k u fiil g luul'o tanpaɔg k u gad g baa, k u baal g nyii g tien'o nuukula ntanta g mɔb mɔnn sɔm. Kan-kpie'b kpadb kpadb g tan fiil, u g cab. U nyie guonn i k b kunkuanyuag-nba la'ɔg g mali g naayig i, g bel bel g daan suol'o g pua pua g

guan yen'o Kan-n̄man-kpabl n̄aag. U n̄ɔn niimn nin̄g k b n̄aa'ɔg. Wan kun lann, wano ji l pol i canyiin, k u kan fann g te nil cegli puokuanu po.

Yua-mind kuan u cunconn, g tug g kun yen'o b dog po. N̄aag yab n bo l mali yal nba l big po, lann n nyan. Puo ne gii fann, u sal bu sɔbl mugli i, g kod kolg g te'og wan sinn sinn, ban pibn dieog n nin̄g, g mua b bonn. Muad kan tign, nyum n̄ ji bu luun ii? U sal n tu bug sual g gad g daan luun nyum g kpen yenn b kul n̄ wul, u n̄aapuo mɔ n̄ ji tien jied ban di. U jied tienu tie bɛ? Mugli, maakaanuani, jenlilaad, nugcicaa. Saab nuan kan kua u mɔb n nin̄g.

K u tan yie k u mɔ ji kan tu fann g bund gii kal fam. K u sal n̄ kpa a tiebl g te'og k u baa daa bona g kuad. U sal te k b kpa a tiebl g tie'og. K u tie'og ligli k u kua daag g daa sigaal yen cie b yen sicili yen bonyoli-yoli nba l be Daapaaɔn̄g g puob kuad sɔnjala po kul, g kpen yenn g kuad.

U kuad g ηmaalg daan kpe, baa kuug u g bil. U sal bual'o ligli po k u yed g niib daa pana i. K u bu ηaa l bona kuadu i.

K u sal yed k u ji bu ηaa bona kuadu gii suun be? K u yed k u bua wan gii ηaa daam i. K u sal pua dimoni tadd tintaa g tie'og k u won. Daag g be, boba g be, daam mo ji ηaa kpinbobl n ninη yaa aa? U sal gad g daa kudsabobciend ηantaa g tie'og. G yuand g gad kpaab n ninη, g cua saani nle yen ηaanη g gbad l daad kul g bil. Be n bu gad g tug i? Daad duan kpaab n ηmaali yintaa i, k u sal tan tug boni yen bontolug g gad g kpen yen l kul. Bōnη fag yen ηaag, ηmaa n bu sed g luun dinyum i? Sōnu mo bie g ηan k u sal bu tug boni ban luun g te'og. Puo ne tan gbal g kuad kpana i, u g ηaa daam.

U gii kua daag, Daapaanη naasenm n tan bu cien'o yen pipebl nyieog. Yenn youg u tan bu pund ηaag g kukoli ji mo i. U sal fu fu yen'o g tan gbal. B tien binn yen bōgdm, u g suol puol. U sal diid g sua u gii g kpaan puolua i kaa, l kan fid.

Lann i k u pag yen u yual ηaapuo, k wan mōnd g tod'o k wan la bimōnη g kuan. U yual ηaapuo ηano mo tie puoyanfodaan i. K u gad u baa ηaag, g dag u puobil, g kpen g tie Yua-mind k u kuan. Puob banle ne, ji baal g diid pupual. L gii fann, b baa l sugd lieb i, g to lieb manala, g nyigd lieb po. L tan gii yie ban daa buan pupual.

Yua-mind n kuan u puobig yaa binn, u g fid g kuo. U gii gad kpaab n ninη, u baa cuud cuud i, k u gbanu n ninη

suad suad. L cil'o nnyan, l g tien nmaali yinle mɔno k u titala yen u nui kul fab, k u nunɲ po penn pai pai.

K b yed g ninmɔnd i, g yiin nikpel k u tien. L g tuo. U gii sonm sonm, u nunɲ po n daa tan bɔnn wan kal. Nikpela nba baal g tien, piig yal kaa. B g la g daama tie. K u baa kua jibaabuula buol, k b nɔn tanpugi, k u pug l kul, fam. G sieb yed k ban gad yen'o dogda, g yukɔnu i. U gad g dogda-nba diid g sua yukɔnu yal kaa. Yielu nba die'ɔg nyan g tie bontebkal kaa. Kuum yielu i, ban yi yal nba g siida nyan.

B kpen g maad njaag, sua g tuo k l tie mɔni. G dogda-nba fa i. K l bo gii tie siida i yaa aa, k u njaapuo n bo bu tuod g yiel l yielu. U naa yen u baa yen u ninjanm kul n yie, g niib n tien'o. K u mɔgm po i, k b kal nanɲ g tien'o. U tien dogda njaag nmaali yinle i, k b teb k l g kuod, k u waali tan tug'o diyenn nyieɔg, g san g kun yen'o, g dogda-nba g ban. B kun, l g tien dana njanle yen wan tug u sɔnu.

Yua-mind kpe g sua k u puobig kua puol i. Wan bo tie naasen nyan, b g nja k l wai. K b gbaa g fiin u kuum g kuan kukuann g yegn. L sua g puokpel njan mɔ ji maan dog waam o, k u mɔ ji suun tuona waam waam i. Lann i Kan-nman-kpabl n yiin u bid g maad'b, k ban daa nja b yual faal n biel. K b yual njaapuo n mind g kal b dog ne binn yen nmaali yintaa ne, k u ji kan gad siel. K u binbem mɔ bie lebd waam o, k b gii kuand'o cegli g pugd, k wan daa tie sipaan ne, k l bu nmagd o.

G Kan-ɲman-kpabl bid yie g maad k b yual ɲaapuo n kun u sal k l tien binn g saa bɔgdm k u g mal ne, k u ji kan mal. K b baa yed k ban daa jie, k u bu kpaan nikipela k ban tien maadug nyɔgu, k u bu mal. Lann i g biyenɲ yed k wano jie b yual kuum ne faa. K wan ji daan tan naan nand ne, k wano jie k l tan baa tie dogda-nba n daan maad yal nba i. K l gii tie siida i yaa, k ban gii ban k u puokpel ne n luan'ɔ.

Kan-ɲman-kpabl ɲ yie, k l kan fid gii tie puokpel yaa maam. K l bu tien nle i wano ɲ gii mɔg yielu, k l yielu g mabnd'ɔ, k u yen ji bu luan lua, l daan ɲ bie kpe g ɲaa'ɔg u?

G Kan-ɲman-kpabl Sanbien maad k b g ban l yielu n tie nand, k lann n te k b maad nnyan. G siida g tie yielu nba bu suol nil, yua kul ɲ gbaa g bann kaa. G siida tie bonfuoda i, g be sɔm n ninɲ. To, g nifosaal kul mɔg bonfuoda nba be u gbanu n ninɲ g kɔn u gbanu po i. G nyan k l gii tie g nil nyuu nyunbiid, g bonfuoda nba be l nyum n ninɲ jiid l daan tug n ninɲ g ji mabnd'ɔ nyan, k u gbanu n ninɲ bonfuoda n daa tu cind g kɔn u po g kpi bonfuoda nba nyie nyum n ninɲ nyan. K l gii sua g nyum n ninɲ bonfuoda ɲann paalu cie gbanu n ninɲ bonfuoda nyan, k l daan gii g nyuu nyɔgu i kaa, u ji kan ciɛl. G tebug nba g nil tu nyu nyan n tu pugn u tug n ninɲ bonfuoda paalu ban fid gii kɔn l daan gbanu po. G siida yaa yal n biil yal nyan, k u yaa bonfuoda gii kua nil gbanu n ninɲ nyan, l ji baa kpi bonfuoda nba tu be l daan gbanu n ninɲ g kɔn jad u po, k u be g mɔg laafie nyan i. To, g nil mɔ ji tan gii be, k u gbanu n ninɲ g mɔg yal nba bu kɔn u po, k l daan

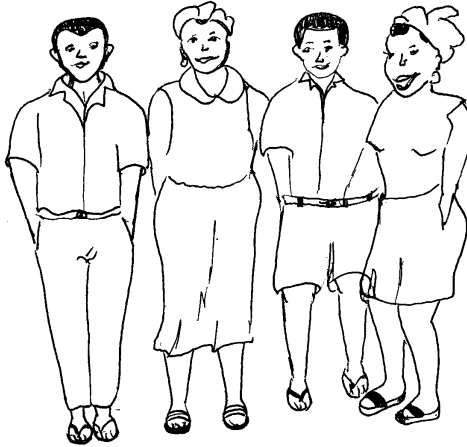
tie nyan naafinfeglug nyan i, g waa. G yaa yiɛlu nba ji l suol l daan kul, k l yiɛlu n ji bu kun yen'ɔ. G niib nba be ŋanduna n ninŋ g mɔg siida yab. Ama g yua nba k l yiɛlu be u gbanu n ninŋ g yen daa g fiil u po, g sua kan bann k l daan yiɛl. G sieb be g bu fid gii waa yen l yiɛlu lan tien bina ŋanmu gii saa bina piig mɔno k l daa g fiil u po. G lieb mɔ be g bu suol l yiɛlu dinne, wonn lan won fiil u po. K banm ji tu la yua nba tie nikuonŋ buolu g yed k wano n mɔg siida, k l g tie nnyan kaa. G nil bu fid gii mɔg siida g waa g gbenŋ buga, g dugn l yiɛlu daa g fiil u po. K l daan bu fid g luan lua, wan luan yua nba nyan ń biɛ kpe g ŋaa'ɔg k u daa waa.

G Sanbien maad u danm g yua kul ń jie Yua-mind puokpel ne. K u wuwaad ne n baa baal yen l yiɛlu. G dugn k l yiɛlu be sɔm n ninŋ yen punnyum n ninŋ i.

Wan maad maad g daan gbenn yaa youg, u baa ń pag pag yul. K lann, wan saa kalaatu g banŋ yal nba n nyan ii? K u gii die l yaa maalm k lann, k u kan kuan puo saa. G Sanbien yed k u bu kuan, k ama u tan gii dagd puokuanu, u bu tug u sikpenŋ g gad yen'ɔ dogda ban daan diid u sɔm n ninŋ yo, ban fid g kuan lieb. K b gii diid banm banle gbanu n ninŋ g sua k b kul ne, sua g yiɛl, k lann n tie ban kuan lieb. K u baa yaad'ɔ, k wan fiil ne, k b tu maad mamɔnm k u waa g maad u liin liin maam.

Lann i k b tug Madelenn g tie Buobad k u kuan. B bo yi Yua-mind puokpel ŋano i Madelenn. Buobad n bo tua Yua-mind po. Lann g tug Yua-mind puobig Laalpuo mɔ g

tie Talg-laadu, k u mɔ kuan. Wano n mɔ ń bo tua Buobad po.

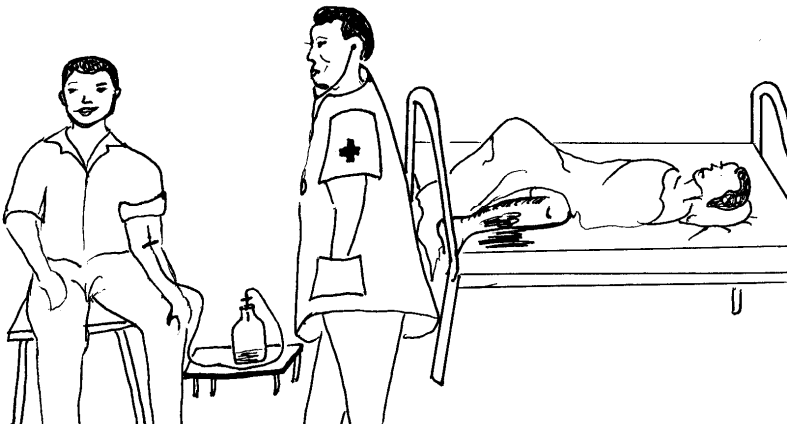
Kan-ɲman-kpabl kon fiil g kua nikipela po, g kpaan maadug tibuoli kul, g Madelenn tan suol puol. G ɲaag n ninɲ sua kul yaa yam duan. Diyenn Kan-ɲman-kpabl ń tan yiin u Sanbien g bual'o, k wan daan tua g siida n kpil u yual, k u pekual kan mal, k nne nne nyan i, k u ji la nle ? K u ji mɔg puol ɲmaali ɲanna n nyan. K u kalaatu banm maad'o be l po mɔ i?

G Sanbien maad g ne nuan, k u ji daa g ban wan bu jiin yal. K u yen gii maad yal nba kul, u baa kan tuo k l tie mɔni. G Kan-ɲman-kpabl maad k lann tie mɔni i. K n tua u daan bo gii gaal u maam i yaa aa, man ne u biyuag n pil big nba ne tie ɲafanɲ big yaa. K ban tu maad yal nba n nyan, k a baa gbaa k a maa dieog g big gbaa k wan tud g lu ii? K u tɔgn jibaad k b ɲɔn l kul, g niib n bɔnd'o k u maad l mabuolu. K wan suol u kua yen b ninnanda nba bua ban

gul u nyaag g bɔnd'o k wan gii maad k u biyuag mɔg yielu nyan.

G Sanbien maad g sua g bɔnd wano. K u mɔ ji ban g nyama n tie b ninnand i. K wan yaan daan maad yal nba siida po nyan g tie kpanjam kaa. K b tund g maad laadiɛɔŋ n ninɔ i. K ban dien kadaad nba l yielu po g mɔg dugl. K wano mɔno n lii u kua g bann l yielu n tie nand. G sua g bɔnd'o. K banm n bɔnd b kua g g bua k b gbad mamɔni. Kan-nyaman-kpabl ń yaan sugd sugd u Sanbien l daal g tan bel'o saab.

Diyenn Talg-laadu waag Saakpaan n tan kua daag gii kpend, pipebl ń pua'ɔg g kɔnn tital. B tug'o g daan pund dogda nyaag g sua g sɔm bua n nya u gbanu n ninɔ g gbenn o. Ban sun g maad Kan-nyaman-kpabl nyaag yab. Naasem san g tan pund, b g bann b ninja. K u ji naan yen kuum i. Dogda-nba ń yed k ban te sɔm. K l gii tien miid piinle k b g kuan'o sɔm, u bu kpe i. Lann i Talg-laadu ń te ban nyan u sɔm g kuan u waag Saakpaan wan di miel.

B lebd g kun, l g tien ηmaalg mɔno, diyenn Madelenn ń mɔ yul. B diid g sua b gii jeln, u bu kpe b nuu n ninŋ, ban tug'o g san g gad dogda. Dogda-nba nyan u sɔm g diid g sua k u mɔg siida. Madelenn duan dogda ηaag diyenn i, l fann g dogda-nba kua k ban tuon'o nyum g sua k u muu u. B tua jelug jelug wan kpe yen puol. Lan mug yua kul yaa gbanu. Dogda-nba yiin u sal g maad'o g siida n kpil u ηaapuo, u tuo yaa aa? K ban pend l buol yen b ηalaaci maam. G nil ji yiɛl, u g donn baa waam mɔno k b kal g tua siida. G siida ń suol yab nba tu tie nne yaa aa? B maad yal nba kul, u g gbad niimn.

B kun g pii kuum, l g tien ηmaalg mɔno, Saakpaan ń duan yiɛlu. L cil'o nyan mancidpaann nyan i, g yegn yen kuoni. Nyieɔg gii baal, u gbanu ń tonŋ bug bug bug. L gii fann lan sɔnŋ. L gii fann, u baa cid mɔsand i nyan puotunpunm nyan, k u gbanu n ninŋ suad suad. Sanbien yed k ban gad yen'o dogda k b baa yie. G Daapaasɔnŋ dogda-nba ne mɔg ηaalaci. K banm yaan ji g kua ban yed g siida kaa. Lann i g tug Saakpaan g gad yen'o Tanjieda hal Benen dog n. B gad k l po dogda-nba diid sɔm g yed g siida i. Saakpaan tien Tanjieda dogda ηaag ηmaali yinna i, k u ninjanm nyuand g sua, l ji l g mɔg lan saa naan po, k b tug'o g kpen yen'o, l daa ηanmu daal k l paad'o.

K l yaa g lid nil kul yen lan tien nand g siida suol'o. U g mɔg puo, u g ban g dua yen sipaan g bual nisua ηaapuo. U taan daa g dagd yen wan dua yen puo mɔno. Lann i g Sanbien maad g sɔm nba k b daan kuan'o nyan, k l nyie l buol i. G pipebl n daan pua'ɔg yal nba g Talg-laadu nyan

som g kuan’o nyan, k l nyie l buol i. K u baa maad k wan yaan daa maad u liin liin maam k u pal tan bu be fam. G Talg-laadu g yiel, g ji la siida le g luan u waag i? G Sanbien bual u baa k u g yiel siida kaa g kpe i. K u daan g kpie g maad’o g nil bu fid gii mɔg siida g waa g daa paa aa? B kul n taan g yaad Sanbien wan fiil g tug u kadaad g jiid baag n ninj g daan gii banj.

L kon g tien nmaalg yen Talg-laadu n duan yielu. U yaa yal bo tie ninmond i. G nagbenja-gbenja nne bie ji fiil fiil u po. B teb yal kul fam. U ji l sond kua i, g ji tan tie nyan muanu nyan. Kan-nman-kpabl gad jibaad, g pug tanpugbuoli kul, yielu nuan l pugd i. K u fiil g kua fual g kpaan nikpela k b baal g tien ban ban yal nba, l kul ne fam. Binn yen nmaali yintaa k u duan yielu. Wan dua naan buol, u nii l buol i, u nyani l buol i. Diyenn nyieag b tan kua g sua k u tab o.

B wul kuum g bu kuol, g Kan-nman-kpabl tug pounj nba k u tu die g koi u langbiel nyan g tie k ban kuol. B kuol g gbenn g Sanbien maad k u baa gii bua l manu wan ji tug tann g jaa jaa g gbid l pounj g lu, g dugn k ban kuol Saakpaan k l jiel jiel u yul ne, k u ji gii bond u yul g tug l pounj g kuol u langbiel, g siida nuan g daa njanle k u mɔ ji die nuujad njanle i. U baa pal n be g pend wan luul’o tanpaag wan gad g baa g fiil g san.

Nikpel g gaal Sanbien maam, u die u pounj njounj u, g koi u langbiel.

Talg-laadu bo kuan Yua-mind puobig Laalpuo g mal bijabig i. Wano Talg-laadu n kpe, l dana piig yen daa njanle daal i, g big njann mɔ kpe. L wontunm po, k wano Laalpuo n bo kun Yua-mind g kpɛ g mal big nba nyan mɔ kpe. G Laalpuo baa-nba yie g baal g kaad b big. K b big kan fid gii kun yienm njag g maal k l kpenn. Lann i g gad g kpend'o Kunkuaɔg, g gaal puo g kuan.

Buobad n bo kuan b yual Yua-mind puokpel Madelenn. Laalpuo bid banle kpe, l njmaali yintaa po i g Buobad mɔ kpe.

G Kan-njan-kpabl yed g ne nuan ji g tie fam kaa. K b sed u po i. L sua k wano yen u baawaal nne bo kɔn kpaab po sienyoug. K u ji waa g maad niib k u baawaal njano n kpaan jaabunn g suun'o k u baad g kod u bid yen u biyuadi yen u yaabuona. G mɔ fiil g kua nikipela po k b baal g fign jaabunn u njapo. K u yuand g gad Bulcina g kpen yen nikipela bantaa, k b sen boba luojɔug n, yen lanpuol yen cincann dimɔkuul n ninj. Koli yen kpaani yen njabi yen sangbanni yen petona nba k l tingbanboba dii, Yendu kua

n ban. B bo gii kuad l kul, l bo bu fid g kpa a cend died tinmu.

Buobad n kpe yaa daal, k b tug Kan-ɲman-kpabl pounɲ g kuol u bid kul. Sanbien yen wano Kan-ɲman-kpabl bijakpel Daa-bua-tonm kukua n bo g kuol yen l pounɲ. L bo sua k wano Daa-bua-tonm bipuokpel mɔ gad u yiɛ ɲaag o. U mɔ bo g kuol. Kan-ɲman-kpabl ɲaag bid yen b cugl n ninɲ bid nba k b bo kuol'b yen Kan-ɲman-kpabl pounɲ kul, baa sua g dii miɛl. Wano Kan-ɲman-kpabl mɔno ji tan diid g sua g yem paad'o, k u sad u kua g kpe.

Dinne tin ji tan maad ne, Kan-ɲman-kpabl ɲaag ji tie digbeounɲ u. Daa-bua-tonm yen u ɲaapuo, yen b bipuokpel, yen Kan-ɲman-kpabl Sanbien kukua n tenn.

ɲaag yabd'b k b ji nyiɛ g maa dikunkona ɲanna g be l n ninɲ, g nyaan ɲaa b baa digbenn k l sie yen jaabuna yen belbobi k l tua tua dabadyaaga po g bug gbajabid. Sua g cil cil g ban l boba kul n ji guu yal nba ɲaag n ninɲ. L buol pendu mɔno ji mɔg jiwaani. Dibuna yen cibadi yen nani i kaa, yua nba ji bu pua pal g gad Kan-ɲman-kpabl digbeounɲ n ninɲ, l g be.

Yem nba tan baal Kan-ɲman-kpabl ne, yanbɔnm yen kangbadm po i. Nikipela mɔno ban g yiɛli boncienn ji be mɔlane k b bo g ban l po, ban bo tie bid yaa youg.

Siida yielu g tie sɔgda bonn, l biɛ g tie fai bonn mɔ. Sua kul ɲ ɲanm g suol u kua, g daa suun yubɔntuonn g tan bund g suol yielu nba g sua kul ban k l g mɔg tebug.

Yenm, a gii tie sipaan ii, a gii tie naasen ii, a gii tie nikpel ii, ŋan suol a kua g daa bund g gbiε k a dua yen nil kul. L yiεlu be sɔm n ninŋ yen puo puod n ninŋ yen jua punnyum n ninŋ i. A kan fid g la nil g gbaa g bann k u mɔg yiεlu lann i kaa k u g mɔg yiεlu. Dogda kukua n bu fid g diid sɔm n ninŋ g bann yua nba yiεl yen yua nba g yiεl.

Munle po, L yiεlu n be sɔm n nyan, bonn gii jiεl nil, ŋan daa ŋaa yal nba jiεl'o nyan n̄ ji jiεl a mɔ. Nil yen u lua ji kan fid g taan bilied lann i kaa pounŋ. Sienyoug u, g dogda-nba daa bo tu gaal nil sɔm g kuan u ninja. Mɔlane b ji g tie nnyan. B gii gaal sɔm, b daa tu diid yo, l gii sua k l daan g mɔg yiεlu, ban ji tug g kuan yua nba g sɔm pɔd'o. Big gii mal, l bual k ban daa biliedpaann i g jiεl band. Yua nba bua wan kuol yupolpaanu mɔ, wan daa biliedpaann g kuol.

Yua kul n̄ tug g bil u yul n ninŋ, gii ban g la g cegd n be, kpe g cegd g be.

Imprimeur :

Association des Traducteurs et Alphabétiseurs
pour la Promotion des Ecritures en Ben

B.P. 29 Dapaong, Togo

Numéro d'impression : 146

Nombre d'exemplaires : 500

Dépôt légal : 3ème trimestre 2002

Prix : 175 francs cfa